

Романтичната идея като съвременен избор – за диригентската концепция на Христо Павлов

Весела Бояджиева

Концертът на Симфониета Враца с диригент Христо Павлов, състоял се на 14 юни в зала „България“ в рамките на 57-ия Международен фестивал „Софийски музикални седмици“, бе сред онези музикални събития, които оставят усещането за цялостно изградена художествена концепция. В епоха, в която програмната политика често е подчинена на сигурния репертоар, Христо Павлов отново демонстрира стремеж към художествен риск, представяйки програма, в която се срещат различни поколения композитори, но една обща естетическа линия.

Още началото с „Феерия“ – Прелюд и танц за арфа и струнен ансамбъл от Марсел Турние постави своеобразния емоционален хоризонт на вечерта. Макар композиторът да принадлежи към първата половина на XX век, неговият музикален език носи характерната за френската традиция сплав между късноромантична чувствителност и импресионистична звукова палитра. Блестящото солистично присъствие на Сузана Клинчарова разкри фината звукова тъкан на произведението, а струнният състав, воден от Христо Павлов, постигна забележителен баланс между прозрачност на фактурата и пластична мелодична линия.

Естествено продължение на тази емоционална атмосфера бе „Серенада“ за струнен оркестър от Васил Абаджиев – произведение, в което лиризмът и благородната кантилена намират убедително сценично въплъщение. Именно тук пролича една от най-съществените характеристики на оркестъра – неговата звукова култура. Създаден и изграден от Христо Павлов, съставен предимно от млади музиканти от различни националности, оркестърът впечатлява със завидна дисциплина, ансамблова прецизност и изключително чувство за стил. Това е ансамбъл с отчетливо международно звучене, способен да реализира и най-взискателните художествени идеи.

Особен акцент в програмата бяха двете световни премиери – Концертът за цигулка и оркестър от Венцислав Мицов със солист Альона Чехова, на която произведението е посветено, както и Симфония № 3 „Годишнина“ от Александър Котев. Самият факт, че концертмайсторът на оркестъра е вдъхновител и първи изпълнител на нов концерт за цигулка, е показателен за професионалното равнище на състава. Включването на две премиерни произведения в една програма е художествено решение, което предполага висока степен на отговорност. Всяко първо изпълнение неизбежно поставя отправна точка за бъдещия изпълнителски живот на творбата, създавайки

своеобразен интерпретационен еталон. Подобен избор свидетелства за амбицията на Христо Павлов да бъде не само интерпретатор, но и активен съучастник в съвременния музикален процес. Жестът му е пределно ясен, категоричен и пластичен, лишен от външна ефектност, но наситен със съдържание. Той постига онова рядко равновесие между контрол и свобода, при което оркестърът звучи едновременно дисциплинирано и вдъхновено. Балансът между отделните групи бе образцов, динамичните преходи – естествени, а формата – логично изградена. Това е резултат от продължителна работа с ансамбъла, в която личи не просто професионално ръководство, а създадена школа на музициране.

Най-същественото постижение на тази концертна програма обаче е нейната вътрешна концептуална цялост. Макар произведенията да принадлежат на различни автори и различни исторически периоди, всички те са обединени от една обща естетическа идея – романтичното начало като носител на емоционална непосредственост и духовна комуникация със слушателя. В този смисъл неволно изплуват думите на покойния вече академик Васил Казанджиев, който в едно интервю сподели, че „във всяка музика трябва да има романтика“. Особено значима е тази мисъл именно защото идва от композитор, чието творчество е дълбоко свързано с авангардните търсения на XX век. Изглежда, че именно тази философия откриваме и в художествените избори на Христо Павлов – независимо дали дирижира произведения от началото на миналия век или най-новата българска музика, той търси онзи емоционален център, който достига непосредствено до душата на слушателя.

Този концерт беше не просто поредното участие в рамките на престижния фестивал „Софийски музикални седмици“. Той се превърна в убедително доказателство, че последователната художествена визия, високият професионализъм и смелостта да се защитава съвременната българска музика могат да създадат събитие с истинска международна стойност. Именно такива концерти очертават мястото на Симфониета Враца сред най-интересните и динамично развиващи се оркестри в България, а Христо Павлов – като диригент с ясно изградена естетическа позиция и безспорен творчески авторитет.